

BEKYNĚ VELKOHLAVÁ

(J. Dvořák: Havětník, Baobab, 2015)

Když bekyně dostane hlad, zachvějí se i stoleté duby. Proč by se měly bát bělavého motýlka. Protože těch motýlků je moc. Každá samička uloží na kůru hromádku vajíček a z nich se příští jaro vykuklí šíleně žravé housenky. Červnový les najednou vypadá, jako by se vrátila zima. Černé kostry kmenů a na nich v hedvábných spacích pytlich oddechují kukly. A nad tím poletují zmatení ptáci.

Evropští lesníci to znají odjakživa. Ti z druhé strany oceánu o tom jenom čítávali v knížkách. Až do roku 1869. V té době vážla výroba hedvábí. Bourec morušový – motýl, který tká hedvábná vlákna – čím dál častěji podléhal nemocem. A tak se pan Léopold Trouvelot – astronom, jehož koníčkem byl hmyz – rozhodl, že zkusí vyšlechtit motýla, který balí své kukly do něžných nitek a přitom nechuraví. Do oka mu padla bekyně velkohlavá.

Pan Trouvelot toho času bydlel v americkém Medfordu. Bekyně si všiml na výletě domů, do Francie. Pár vajíček si od ní vzal s sebou za moře. Mohlo se mu to povést. Mohl zkřížit bource s bekyní, my jsme mohli spát v nejjemnějším bourkyňovém vlákně a pan Trouvelot mohl mít pomník... hned vedle sochy Svobody.

Nebýt ovšem průvanu. Toho dne si nadějný šlechtitel položil misku s housenkami na okno. Otevřel dveře, místností se rozběhl vítr, zhoupł záclony, praštil oknem – a misku plnou bekyní shodil na trávník. Ať hledal, jak hledal, pan Trouvelot žádnou z nich nenašel. No co – stejně zmrznou, řekl si....Pro jistotu promluvil se sousedy a šel se věnovat svým věcem.

Na ten průvan zapomněl. O 20 let později bekyňový mrak zalehl lesy, oholil parky, vyhryzal zeleň ze zahrad. Housenky klouzaly pod podrážkami bot, padaly do talířů a mlaskaly. Byly všude a pořád jich přibývalo. Dál a víc. Já vím, už je to dávno. Jenže bekyně velkohlavá je od té doby v Americe doma. A přestože nad lesy křižují letadla s postřiky, každých 5 let znovu vypukne kalamita – i když ne tak hrozná jako v roce 1889. A ještě dlouho to tak bude.

Zbývá vzpomenout si na pana Trouvelota. Po té nešťastné příhodě na entomologii zanevřel a začal se věnovat astronomii. Šlo mu to: zabýval se slunečními skvrnami, polární září a nakreslil sérii obrázků oblohy, které si hvězdáři dodnes cení. Do hovorů o hmyzu se příliš nepletl. Z věčné dřimoty – na kterou se odebral v roce 1895 – ho nejspíš budí škytavka.

Jednou na něj vzpomínají američtí lesníci. Ti mu nemůžou přijít na jméno. A jindy zase výrobci postřiků proti bekyni. Ti mu připíjejí.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

„Zkoumavé čtení: systematické zavedení dílny čtení a oborového čtení do výuky na 2. st. základních škol /na víceletá gymnázia v ČR“, reg. č. CZ.02.3.68/0.0/0.0/19_076/0016346. Projekt je financován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem ČR v rámci Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání.